A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2022. április 28.*

„Előzetes döntéshozatal – Szellemi tulajdon – 2004/48/EK irányelv – A 9. cikk (1) bekezdése – Európai szabadalom – Ideiglenes intézkedések – A nemzeti bíróságok arra vonatkozó hatásköre, hogy ideiglenes intézkedést rendeljenek el a szellemi tulajdonjogot fenyegető sérelem megakadályozására – Nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint az ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket el kell utasítani, ha a szóban forgó szabadalom érvényességét nem hagyta helyben legalább egy, felszólalási vagy megsemmisítési eljárásban meghozott elsőfokú határozat – Az összhangban álló értelmezés kötelezettsége”

A C-44/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Landgericht München I (I. sz. müncheni regionális bíróság, Németország) a Bírósághoz 2021. január 28-án érkezett, 2021. január 19-i határozatával terjesztett elő

a **Phoenix Contact GmbH & Co. KG**

és

a **HARTING Deutschland GmbH & Co. KG**,

a **Harting Electric GmbH & Co. KG**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: I. Ziemele tanácselnök (előadó), P. G. Xuereb és A. Kumin bírák,

főtanácsnok: A. Rantos,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Phoenix Contact GmbH & Co. KG képviseletében H. Jacobsen és P. Szynka Rechtsanwälte,

* Az eljárás nyelve: német.

– a HARTING Deutschland GmbH & Co. KG és a Harting Electric GmbH & Co. KG képviseletében T. Müller Rechtsanwalt,

– az Európai Bizottság képviseletében T. Scharf és S. L. Kalėda, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.) 9. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.

2 Ezt a kérelmet a Phoenix Contact GmbH & Co. KG és a HARTING Deutschland GmbH & Co. KG, valamint a Harting Electric GmbH & Co. KG között a Phoenix Contact európai szabadalmának állítólagos megsértése tárgyában folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2004/48 irányelv (10), (17) és (22) preambulumbekezdése a következőket mondja ki:

„(10) Ezen irányelv célja a [tagállami] jogszabályok egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint [helyesen: a szellemi tulajdon magas, egyenértékű és egységes védelmi szintjének] belső piacon belüli biztosítása érdekében.

[…]

(17) Az ezen irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat minden egyes esetben úgy kell meghatározni, hogy az figyelembe vegye az adott eset jellemző vonásait, ideértve az egyes szellemi tulajdonjogok sajátosságait és szükség esetén a jogsértés szándékos vagy nem szándékos voltát.

[…]

(22) [E]lengedhetetlen az olyan ideiglenes intézkedések biztosítása, amelyek a jogsértések azonnal [helyesen: azonnali] megszüntetését szolgálják az ügyre vonatkozó érdemi döntés bevárása nélkül, a védelem jogainak tiszteletben tartása mellett, biztosítva az ideiglenes intézkedések arányosságát a kérdéses ügy sajátosságainak megfelelően és azon garanciákat, amelyek szükségesek a megalapozatlan kérelemből adódóan az alperes oldalán felmerült költségek és okozott kár fedezésére. Ezen intézkedések különösen akkor indokoltak, ha a késedelem helyrehozhatatlan kárt okozna a szellemi tulajdonjog jogosultjának.”

4 Ezen irányelv „Hatály” című 2. cikkének (1) bekezdése az alábbiakat írja elő:

„A[z uniós] vagy tagállami jogszabályokban esetlegesen foglalt eszközök sérelme nélkül – amennyiben azok kedvezőbbek a jogosultak számára – az ebben az irányelvben foglalt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat a 3. cikkel összhangban alkalmazni kell [az uniós] jogban és/vagy az érintett tagállam nemzeti jogában foglalt bármely szellemi tulajdonjog megsértése [helyesen: szellemitulajdonjog-sértés] esetén.”

5 Az említett irányelv „Intézkedések, eljárások és jogorvoslatok” című II. fejezete tartalmazza többek között az „Általános kötelezettség” című 3. cikket, amelynek szövege a következő:

„(1) A tagállamok rendelkeznek azon intézkedésekről, eljárásokról és jogorvoslatokról, amelyek az ezen irányelv által szabályozott szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükségesek. Ezen intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak méltányosnak és igazságosnak kell lenniük, és nem lehetnek indokolatlanul bonyolultak és költségesek és nem eredményezhetnek ésszerűtlen határidőket és indokolatlan késedelmeket.

(3) Ezeknek az intézkedéseknek, eljárásoknak és jogorvoslatoknak ezen túlmenően hatásosnak, arányosnak és elrettentőnek [helyesen: visszatartó hatásúnak] kell lenniük, és úgy kell őket alkalmazni, hogy a jogszerű kereskedelemnek ne állítsanak korlátokat, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok rendelkezésre álljanak.”

6 Ugyanezen irányelv „Ideiglenes és óvintézkedések” című 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a bíróságok a felperes kérelmére:

a) ideiglenes intézkedést rendelhessenek el a feltételezett jogsértő ellen a szellemi tulajdonjogot fenyegető sérelem megakadályozására, vagy ideiglenes jelleggel és szükség esetén – feltéve, hogy arról a nemzeti jogszabályok rendelkeznek – pénzbírság kiszabásával párhuzamosan a feltételezett jogsértés folytatásának megtiltására, vagy a jogsértés folytatásának olyan biztosíték nyújtásától való függővé tételére, amely a jogosult kártérítését szolgálja; ugyanazon feltételek mellett ideiglenes intézkedést rendelhessenek el olyan közvetítő ellen, akinek szolgáltatásait harmadik személy szellemi tulajdonjog megsértésére veszi igénybe; […]

b) elrendelhessék a szellemi tulajdonjogot feltehetően sértő áruk lefoglalását vagy kiadását, hogy forgalomba hozatalukat és forgalmazásukat megakadályozzák.

[…]

(5) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) és (2) bekezdésben említett ideiglenes intézkedéseket az alperes kérelmére visszavonják vagy egyéb módon hatályon kívül helyezzék, amennyiben a felperes kellő határidőn belül – ha azt a tagállam joga lehetővé teszi, az intézkedést elrendelő bíróság által meghatározott határidőn, ennek hiányában pedig legfeljebb 20 munkanapon, illetve 31 naptári napon belül, melyek közül a hosszabb határidő az irányadó – nem indít az ügy érdemi elbírálására irányuló eljárást az illetékes bíróság előtt.

(6) Az illetékes bíróságok az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedéseket a felperes által nyújtandó, megfelelő óvadéktól vagy azzal egyenértékű biztosítéktól lehessen függővé tenni az ellenérdekű fél által elszenvedett kár (7) bekezdés szerinti megtérítésének biztosítása érdekében.

(7) Amennyiben az ideiglenes intézkedéseket megszüntetik vagy a felperes cselekménye vagy mulasztása folytán hatályát veszti, vagy amennyiben a továbbiakban megállapítják, hogy nem történt szellemi tulajdonjogi jogsértés vagy annak veszélye nem állt fenn, a bíróságok az alperes kérelmére elrendelik, hogy a felperes nyújtson megfelelő kártérítést az alperes számára az ilyen intézkedések által okozott károkért.”

A német jog

7 A Patentgesetz (szabadalmi törvény) 58. §-a (1) bekezdésének az alapeljárásra alkalmazandó változata a következőképpen rendelkezik:

„A szabadalom megadását a szabadalmi közlönyben kell közzétenni. Ezzel egyidejűleg a szabadalom leírását is közzé kell tenni. A szabadalmi oltalom hatálya a szabadalmi közlönyben való közzététellel áll be.”

8 E törvény 139. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A sértett fél a jogsértés megismétlődésének kockázata esetén abbahagyásra kötelezés iránti keresetet indíthat bármely olyan személy ellen, aki a szabadalom tárgyát képező találmányt a 9–13. § megsértésével hasznosítja. E jog akkor is megilleti a sértett felet, ha a jogsértés első alkalommal történő elkövetésének kockázata áll fenn.”

9 A Zivilprozessordnung (polgári perrendtartás) 935. §-ának az alapeljárásra alkalmazandó változata értelmében:

„A jogvita tárgyára vonatkozó ideiglenes intézkedések akkor megengedettek, ha tartani lehet attól, hogy a fennálló állapot megváltoztatása lehetetlenné teszi vagy lényegesen megnehezíti valamely fél jogának érvényesítését.”

10 E törvény 940. §-a a következőképpen rendelkezik:

„Ideiglenes intézkedések egy vitatott jogviszonnyal kapcsolatos ideiglenes állapot szabályozása céljából is megengedettek, feltéve, hogy e szabályozás – különösen tartós jogviszonyok esetében – jelentős hátrányok vagy fenyegető sérelem megakadályozása céljából vagy más okból szükségesnek tűnik.”

A Bíróság előtti eljárás

11 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy a Bíróság a jelen ügyet a Bíróság eljárási szabályzatának 105. cikke szerinti gyorsított eljárásban bírálja el.

12 E kérelem alátámasztására a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra hivatkozik, hogy az alapeljárás jellege miatt rövid időn belül kell határoznia. E bíróság szerint továbbá gyors bírói beavatkozás hiányában a Phoenix Contact jelentős gazdasági kárt szenvedne a hamisított áruk további gyártása és forgalmazása miatt. Az említett bíróság szerint ugyanis a szabadalom esetleges megsértése különösen a Phoenix Contact piaci részesedését veszélyeztetné, és helyrehozhatatlanul megfosztaná őt mint a szóban forgó szabadalom jogosultját az értékesítési lehetőségektől, amit nehéz lenne később egy esetleges kártérítéssel kompenzálni.

13 Az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérelmére vagy kivételesen hivatalból a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően dönthet úgy, hogy az előzetes döntéshozatal tekintetében gyorsított eljárást alkalmaz, ha az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor.

14 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az ilyen gyorsított eljárás olyan eljárási eszközt képez, amelynek célja a rendkívül sürgős helyzetekre való reagálás (2022. március 10-i Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs [Teljes körű betegségbiztosítás] ítélet, C-247/20, EU:C:2022:177, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

15 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint továbbá az ügy gazdasági érzékenysége vagy az ügyhöz fűződő gazdasági érdekek – köztük azok is, amelyek hatással lehetnek az államháztartásra –, bármilyen fontosak és jogosak is legyenek, önmagukban nem indokolják a gyorsított eljárás alkalmazását (lásd ebben az értelemben: a Bíróság elnökének 2017. október 18-i Weiss és társai végzése, C-493/17, nem tették közzé, EU:C:2017:792, 10. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

16 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából az is kitűnik, hogy önmagában a jogalanyok azon érdeke – bármennyire jogos is –, hogy a lehető legrövidebb időn belül meghatározzák az uniós jogból eredő jogaik terjedelmét, nem alkalmas arra, hogy az eljárási szabályzat 105. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kivételes körülmény fennállását megalapozza (2022. március 3-i Presidenza del Consiglio dei Ministri és társai[Szakorvosi képzésben részt vevő orvosok] ítélet, C-590/20, EU:C:2022:150, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

17 Azon körülményt illetően, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet ideiglenes intézkedés iránti kérelemmel kapcsolatos nemzeti eljárás keretében terjesztették elő, emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság korábban már kimondta, hogy az a tény, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet ideiglenes intézkedések elfogadását lehetővé tévő nemzeti eljárás keretében nyújtják be, sem önmagában, sem a jelen ítélet 15. pontjában említett körülményekkel összefüggésben nem bizonyítja azt, hogy az ügy jellege megköveteli, hogy elbírálására a lehető legrövidebb időn belül kerüljön sor (lásd ebben az értelemben: a Bíróság elnökének 2017. október 18-i Weiss és társai végzése, C-493/17, nem tették közzé, EU:C:2017:792, 12. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

18 A fenti megfontolásokra figyelemmel 2021. február 11-én a Bíróság elnöke az előadó bíró és a főtanácsnok meghallgatását követően úgy határozott, hogy elutasítja a gyorsított eljárás iránti kérelmet.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

19 2013. március 5-én a Phoenix Contact egy védővezetős kapoccsal ellátott csatlakozódugóra vonatkozó szabadalmi bejelentést nyújtott be. A szabadalom megadását megelőző eljárásban a Harting Electric észrevételeket nyújtott be az említett áru szabadalmaztathatóságával kapcsolatban.

20 2020. november 26-án a Phoenix Contact számára megadták az igényelt szabadalmat, többek között Németország vonatkozásában.

21 2020. december 14-én a Phoenix Contact arra irányuló, ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtott be a kérdést előterjesztő bírósághoz, hogy tiltsák meg a HARTING Deutschland és a Harting Electric számára a szóban forgó szabadalom megsértését.

22 A szabadalom megadásáról szóló értesítést az Európai Szabadalmi Közlöny 2020. december 23-i számában tették közzé.

23 2021. január 15-én a Harting Electric felszólalást tett az említett szabadalommal szemben az Európai Szabadalmi Hivatalnál (ESZH).

24 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy előzetesen arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó szabadalom érvényes és bitorlás tárgyát képezi. Álláspontja szerint a szabadalom érvényessége nincs veszélyben.

25 Az előterjesztő bíróság azonban megállapítja, hogy nem rendelhet el ideiglenes intézkedést az Oberlandesgericht München (müncheni regionális felsőbíróság, Németország) kötelező erejű ítélkezési gyakorlata miatt, amely szerint ahhoz, hogy szabadalombitorlás esetén ideiglenes intézkedést rendeljenek el, nem elegendő az, hogy az érintett szabadalmat az azt megadó hatóság – a jelen esetben az ESZH – alapos vizsgálatot követően adta meg, és hogy a szabadalom érvényességére vonatkozó kérdés is bírósági felülvizsgálat tárgyát képezte az intézkedés iránti kérelem vizsgálata keretében.

26 Ezen ítélkezési gyakorlat szerint tehát ahhoz, hogy ideiglenes intézkedéseket lehessen elrendelni, az érintett szabadalomra vonatkozóan az ESZH felszólalási vagy fellebbezési eljárásban hozott határozatának, illetve a Bundespatentgericht (szövetségi szabadalmi bíróság, Németország) megsemmisítési eljárásban hozott határozatának is meg kell erősítenie, hogy a szabadalom oltalmat biztosít a szóban forgó áru számára.

27 Tekintettel arra, hogy az említett ítélkezési gyakorlat összeegyeztethetetlen az uniós joggal, különösen a 2004/48 irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével, a kérdést előterjesztő bíróság úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Összeegyeztethető-e a [2004/48] irányelv 9. cikkének (1) bekezdésével az, hogy az ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló eljárásban a végső fokon eljáró Oberlandesgerichtek (regionális felsőbíróságok, Németország) főszabály szerint megtagadják a szabadalombitorlás miatti ideiglenes intézkedések elrendelését, ha a[z érintett] szabadalom tekintetében nem folytattak le elsőfokú felszólalási vagy megsemmisítési eljárást?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

28 Az előterjesztő bíróság kérdése lényegében arra irányul, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amelynek értelmében a szabadalombitorlás miatti ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket főszabály szerint el kell utasítani, ha az érintett szabadalom érvényességét nem hagyta helyben legalább egy, felszólalási vagy megsemmisítési eljárásban meghozott elsőfokú határozat.

29 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely uniós jogi rendelkezés értelmezésekor nemcsak annak szövegét, hanem összefüggéseit, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek a részét képezi (lásd ebben az értelemben: 2021. július 2-i Magistrat der Stadt Wien [Mezei hörcsög – II] ítélet, C-477/20, EU:C:2020:881, 20. pont).

30 Először is a 2004/48 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az illetékes bíróságok a felperes kérelmére ideiglenes intézkedést rendelhessenek el a feltételezett jogsértő ellen a szellemi tulajdonjogot fenyegető sérelem megakadályozására.

31 A 2004/48 irányelv (17) és (22) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 9. cikke (1) bekezdésének a) pontja így tehát arra kötelezi a tagállamokat, hogy nemzeti jogukban biztosítsák az illetékes nemzeti bíróságok számára annak lehetőségét, hogy az adott ügy sajátosságainak vizsgálatát követően, az említett 9. cikkben előírt feltételek mellett ideiglenes intézkedést rendeljenek el.

32 Másodszor meg kell állapítani, hogy a 2004/48 irányelv (22) preambulumbekezdésével összefüggésben értelmezett 9. cikke (1) bekezdése a) pontjának megfelelően a nemzeti jogban előírt ideiglenes intézkedéseknek lehetővé kell tenniük a szellemitulajdonjog-sértés azonnali, az érdemi határozat bevárása nélkül történő megszüntetését. Ezen intézkedések különösen akkor indokoltak, ha a késedelem helyrehozhatatlan kárt okozna a szellemi tulajdonjog jogosultjának. Az időtényezőnek tehát különös jelentősége van a szellemi tulajdonjogok hatékony érvényesítése szempontjából.

33 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság ismerteti, hogy a szóban forgó szabadalom érvényes és bitorlás tárgyát képezi, így helyt kell adni a Phoenix Contact által benyújtott ideiglenes intézkedés iránti kérelemnek. Az előterjesztő bíróságot azonban köti az a nemzeti ítélkezési gyakorlat, amely szerint az érintett szabadalom csak abban az esetben részesülhet ideiglenes jogi védelemben, ha a szabadalom érvényességét a szabadalom megtámadására irányuló eljárásban meghozott elsőfokú határozat helybenhagyta.

34 Márpedig meg kell állapítani, hogy az ilyen ítélkezési gyakorlat olyan követelményt ír elő, amely nem engedi hatékonyan érvényesülni a 2004/48 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének a) pontját, mivel nem teszi lehetővé a nemzeti bíróság számára, hogy e rendelkezésnek megfelelően ideiglenes intézkedést hozzon a szóban forgó szabadalom megsértésének azonnali megszüntetése érdekében, noha a nemzeti bíróság szerint a szabadalom érvényes, és bitorlás tárgyát képezi.

35 Amint arra írásbeli észrevételeiben a Phoenix Contact rámutat, egy ilyen követelmény olyan helyzetet teremthet, amelyben a szóban forgó szabadalom jogosultjának potenciális szabadalombitorló versenytársai szándékosan úgy döntenek, hogy lemondanak a szabadalom érvényességének megtámadásáról annak érdekében, hogy a szabadalom ne részesüljön hatékony bírói jogvédelemben, ami lényegétől fosztaná meg a 2004/48 irányelv 9. cikkének (1) bekezdésében előírt ideiglenes védelmi mechanizmust.

36 Harmadszor meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 33. pontjában említetthez hasonló nemzeti ítélkezési gyakorlatnak a 2004/48 irányelvvel való összeegyeztethetetlenségét az irányelv által elérni kívánt célok is megerősítik.

37 E tekintetben az említett irányelv (10) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az irányelv célja a tagállami jogszabályok egymáshoz való közelítése egy magas, egyenértékű és egységes védelmi szint belső piacon belüli biztosítása érdekében (lásd ebben az értelemben: 2019. december 18-i IT Development ítélet, C-666/18, EU:C:2019:1099, 38. pont). Az irányelv ugyanakkor – amint az 2. cikkének (1) bekezdéséből is kitűnik – a többek között a nemzeti szabályozásban előírt vagy előírható eszközök sérelme nélkül alkalmazandó, amennyiben azok kedvezőbbek a jogosultak számára (2017. január 25-i Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa ítélet, C-367/15, EU:C:2017:36, 22. pont).

38 A 2004/48 irányelv következésképpen a szellemitulajdon-jogok érvényesítését illetően minimális szintű egységesítést tűzött ki célul, és nem képezi akadályát annak, hogy a tagállamok magasabb szintű védelmet biztosító intézkedéseket fogadjanak el (2017. január 25-i Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa ítélet, C-367/15, EU:C:2017:36, 23. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

39 Szintén a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy ezen irányelv rendelkezései kizárólag a szellemitulajdon-jogok azon vonatkozásainak szabályozására irányulnak, amelyek egyrészről e jogok tiszteletben tartásával, másrészről azok megsértésével kapcsolatosak, az arra szolgáló hatékony jogorvoslati eljárások meglétének előírásával, hogy valamennyi fennálló szellemitulajdonjog-sértés megszűnjön, vagy orvoslásra kerüljön (2019. december 18-i IT Development ítélet, C-666/18, EU:C:2019:1099, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

40 Márpedig a fennálló szellemi tulajdonjogok megsértésének azonnali megszüntetésére irányuló nemzeti eljárás nem lenne hatékony, következésképpen sérülne a szellemi tulajdon magas szintű védelmére irányuló cél, ha ezen eljárás alkalmazását olyan követelményhez kötnék, mint amilyet a jelen ítélet 33. pontjában említett nemzeti ítélkezési gyakorlat előír.

41 Ebben az összefüggésben emlékeztetni kell arra, hogy a benyújtott európai szabadalmak érvényességét a szabadalmak megadása közzétételének napjától kell vélelmezni. Ettől az időponttól kezdve e szabadalmak így tehát a többek között a 2004/48 irányelv által biztosított teljes körű oltalomban részesülnek (lásd analógia útján: 2020. január 30-i Generics (UK) és társai ítélet, C-307/18, EU:C:2020:52, 48. pont).

42 Az ideiglenes intézkedés iránti eljárás alperesét az ideiglenes intézkedés meghozatalából eredő kár veszélyével kapcsolatban emlékeztetni kell továbbá arra, hogy a 2004/48 irányelv 3. cikkének (2) bekezdése szerint az ezen irányelvben említett szellemi tulajdonjogok érvényesítésének biztosításához szükséges intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat úgy kell alkalmazni, hogy azok ne állítsanak korlátokat a jogszerű kereskedelemnek, és hogy az azokkal való visszaélés esetére biztosítékok álljanak rendelkezésre.

43 E rendelkezés tehát azt írja elő a tagállamok és végső soron a nemzeti bíróságok számára, hogy nyújtsanak biztosítékokat többek között arra vonatkozóan, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkében említett intézkedéseket és eljárásokat ne lehessen visszaélésszerűen alkalmazni (2019. szeptember 12-i Bayer Pharma ítélet, C-688/17, EU:C:2019:722, 68. pont).

44 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotó különösen olyan jogi eszközöket írt elő, amelyek lehetővé teszik az ideiglenes intézkedésből eredő alperesi kár kockázatának átfogó csökkentését, és ezáltal az alperes védelmét.

45 Egyrészt a 2004/48 irányelv 9. cikkének (5) bekezdése értelmében a tagállamok biztosítják, hogy a többek között az (1) bekezdésben említett ideiglenes intézkedéseket az alperes kérelmére visszavonják vagy egyéb módon hatályon kívül helyezzék, amennyiben a felperes kellő határidőn belül – ha azt a tagállam joga lehetővé teszi, az intézkedést elrendelő bíróság által meghatározott határidőn, ennek hiányában pedig legfeljebb 20 munkanapon, illetve 31 naptári napon belül, melyek közül a hosszabb határidő az irányadó – nem indít az ügy érdemi elbírálására irányuló eljárást az illetékes bíróság előtt.

46 Másrészt a 2004/48 irányelv 9. cikkének (6) bekezdése lehetőséget biztosít arra, hogy az ideiglenes intézkedéseket a felperes által nyújtandó, megfelelő óvadéktól vagy azzal egyenértékű biztosítéktól tegyék függővé az ellenérdekű fél által elszenvedett kár megtérítésének biztosítása érdekében. Ezt a védelmi eszközt az ideiglenes intézkedés iránti kérelem tárgyában eljáró, illetékes bíróság a kérelem elbírálásának időpontjában alkalmazhatja.

47 Harmadrészt a 2004/48 irányelv 9. cikkének (7) bekezdése az e rendelkezésben említett esetekben lehetőséget biztosít arra, hogy az alperes kérelmére elrendeljék, hogy a felperes nyújtson megfelelő kártérítést az alperes számára az ideiglenes intézkedések által okozott károkért.

48 Márpedig ezek a jogi eszközök olyan garanciának minősülnek, amelyet az uniós jogalkotó az általa előírt azonnali és hatékony ideiglenes intézkedések ellensúlyozására ítélt szükségesnek. Ezek tehát megfelelnek a 2004/48 irányelvben az alperes javára előírt, az érdekeit hátrányosan érintő ideiglenes intézkedés meghozatalát ellensúlyozó garanciáknak (lásd ebben az értelemben: 2015. július 16-i Diageo Brands ítélet, C-681/13, EU:C:2015:471, 74. és 75. pont).

49 Ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság számára hasznos választ lehessen adni, emlékeztetni kell arra, hogy a nemzeti jog értelmezésére hivatott nemzeti bíróságnak e jog alkalmazása során figyelembe kell vennie e jog szabályainak összességét, és az e jog által elfogadott értelmezési módszereket kell alkalmaznia azért, hogy azt a lehető legnagyobb mértékben a szóban forgó irányelv szövege és célja alapján értelmezze, annak érdekében, hogy elérje az irányelv által meghatározott eredményt, és ily módon megfeleljen az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdésének (2016. április 19-i DI ítélet, C-441/14, EU:C:2016:278, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

50 A Bíróság továbbá kimondta, hogy a nemzeti jog uniós joggal összhangban álló értelmezése elvének vannak bizonyos korlátai. Így tehát a nemzeti bíróság azon kötelezettségét, hogy a belső jog irányadó szabályainak értelmezése és alkalmazása során az uniós jogra hivatkozzon, korlátozzák az általános jogelvek, és ez a kötelezettség nem szolgálhat a nemzeti jog *contra legem* értelmezésének alapjául sem (2016. április 19-i DI ítélet, C-441/14, EU:C:2016:278, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 A jelen ügyben – ahogyan ezt a kérdést előterjesztő bíróság is kiemeli – alapeljárásban szereplő német jogszabályok sehol nem említik a szabadalom fennállásával kapcsolatos eljárásban meghozott bírói határozatra vonatkozó követelményt a szabadalombitorlástól való eltiltásra irányuló ideiglenes intézkedés feltételeként, ez a szabályozás így tehát teljes mértékben összhangban áll a 2004/48 irányelvvel.

52 Ebben az összefüggésben pontosítani kell, hogy az összhangban álló értelmezés követelménye a nemzeti bíróságok azon kötelezettségét is magában foglalja, hogy adott esetben módosítaniuk kell az állandó ítélkezési gyakorlatot, amennyiben az a nemzeti jognak valamely irányelv céljaival összeegyeztethetetlen értelmezésén alapul (2016. április 19-i DI ítélet, C-441/14, EU:C:2016:278, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

53 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy biztosítsa a 2004/48 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – mellőzve a nemzeti ítélkezési gyakorlat alkalmazását, amennyiben az nem egyeztethető össze ezzel a rendelkezéssel.

54 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2004/48 irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amelynek értelmében a szabadalombitorlás miatti ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket főszabály szerint el kell utasítani, ha a szóban forgó szabadalom érvényességét nem hagyta helyben legalább egy, felszólalási vagy megsemmisítési eljárásban meghozott elsőfokú határozat.

A költségekről

55 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti ítélkezési gyakorlat, amelynek értelmében a szabadalombitorlás miatti ideiglenes intézkedés iránti kérelmeket főszabály szerint el kell utasítani, ha a szóban forgó szabadalom érvényességét nem hagyta helyben legalább egy, felszólalási vagy megsemmisítési eljárásban meghozott elsőfokú határozat.

Aláírások